

رشد یک توده غیرطبیعی در مغز را تومور مغزی می گویند که این تومور ممکن است خوش خیم یا بدخیم باشد. توجه داشته باشید که یک توده خوش خیم در مغز ممکن است به اندازه یک تومور بدخیم ناتوانی ایجاد کند مگر اینکه به طور مناسب تحت درمان قرار گیرد.

انواع تومورهای مغزی

به طور کلی می توان تومورهای مغزی را به دو گروه اولیه و ثانویه تقسیم بندی کرد:

تومورهای اولیه آن هایی هستند که منشا اولیه آن از درون حفره جمجمه است مانند مننژیوم ویا گلیوم میباشد.

تومورهای ثانویه از سایر مناطق بدن مثل ریه، پستان، دستگاه گوارش بوده و به مغز انتشار یافته اند و اصطلاحاً متاستاتیک نامیده می شوند.

علل بیماری

هیچ کس علت دقیق سرطان مغز را نمی داند. همانطور که گفته شد بعضی از تومورها از بافت مغز منشأ می گیرند (تومورهای اولیه)، اما اغلب تومورهای مغزی در اثر گسترش سرطان های سایر نقاط بدن به خصوص سرطان پستان، ریه، روده، یا پوست، به مغز ایجاد می شوند. علائم در اثر افزایش فشار داخل جمجمه ناشی از بزرگ شدن تومور به وجود می آیند. با اینکه تومور مغزی دو درصد تمام بدخیمیها را شامل میشوند و شیوع آن ۱/۵ سرطانهای ریه و پستان میباشد ولی سهم مهمی در مرگ و میر دارند.

عوامل افزایش دهنده خطر

- ❖ تغذیه نامناسب، بخصوص کم بودن فیبر غذایی که احتمال ایجاد سرطان روده را افزایش می دهد.
- ❖ سیگار کشیدن احتمال ایجاد سرطان ریه را افزایش می دهد.
- ❖ مصرف زیاد الکل احتمال ایجاد سرطان کبد را افزایش می دهد.
- ❖ قرار گرفتن بیش از حد در مقابل آفتاب احتمال ایجاد سرطان پوست را افزایش می دهد.
- ❖ سرو کار داشتن با موادشیمیایی یا میدان الکترو مغناطیسی
- ❖ برخی عفونتها

علائم شایع:

- ❖ سردرد
- ❖ استفراغ با فشار و جهنده
- ❖ اختلال بینایی از جمله دو تا دیدن اشیاء
- ❖ ضعف در یک طرف بدن
- ❖ عدم تعادل و گیجی
- ❖ کم شدن حس بویایی
- ❖ کم شدن حافظه

- ❖ تشنج
- ❖ تغییرات شخصیت
- ❖ حملات صرعی و تشنجی
- ❖ بی خوابی
- ❖ ورم مغزی پیشرونده
- ❖ عدم تعادل
- ❖ هیچ کدام از این علائم و یا مجموعه ای از این علائم نشان دهنده سرطان مغز نمی باشد و ممکن است در فردی که سرطان مغز هم ندارد، دیده شوند.

روشهای تشخیصی

- ❖ بررسی وضعیت سلامتی فرد (شرح حال) و معاینه فیزیکی او بسیار مهم است.
- ❖ یکی از آزمایشاتی که نشان دهنده سرطان مغز است، سی تی اسکن است. این آزمایش شبیه اشعه ایکس می باشد و دردناک نیست. در برخی مواقع، این آزمایش نیاز به تزریق ماده ای در رگ دارد تا تصویر بهتری از ساختار مغز را نشان دهد.
- ❖ یکی دیگر از آزمایشات، ام آر آی (MRI) می باشد. مشاهده ساختار مغز در MRI بهتر از سی تی اسکن می باشد.
- ❖ بیوپسی (نمونه بردای از بافت مغز)
- ❖ شمارش تعداد گلبول های سفید خون

فرض

مرکز آموزشی درمانی نمازی
واحد آموزش ضمن خدمت

تومور مغزی

PT-HO-51

کد پوره؟ و (هرا عل؟ ون ابوالقاسم؟، کتا؟ فراز فضر

کارشناس پرستار

بازنگری: اشرف معماریزاده کارشناس ارشد NIC

استاد علمی: دکتر علی اکبر عیسی متفحص مهارت‌های مغز و اعصاب

اعصاب

۱۳۹۵

- ❖ سیگار را ترک کنید.
- ❖ رژیم غذایی پرفیبر داشته باشید.
- ❖ خود را در برابر اشعه آفتاب محافظت کنید (با استفاده از کرم‌های ضد آفتاب و لباس مناسب)

چنانچه هر یک از علائم زیر در شما رخ داد هر چه

سریعتر با یک پزشک مشورت کنید:

- ❖ حالت تهوع پایدار و بدون علت.
- ❖ دوبینی، دیدن جرقه به خصوص در یک سمت
- ❖ بی‌حالی و سستی و یا افزایش نیاز به خواب
- ❖ بروز تشنج
- ❖ تغییر نوع و یا حالت سردرد
- ❖ یک نکته مهم آن است که اگرچه سردرد شایع‌ترین علامت تومور مغزی است ولی باید توجه داشت که سردرد علامت اختصاصی تومور مغزی نمی‌باشد و آنچه اهمیت بیشتری دارد تغییر حالت سردرد است. و سردردهای مقاوم به درمان است.

منابع

- 1- Smeltzer S, Bare B. Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. (2010). Lippincott Williams & Wilkins 12th ed
- 2- Brain tumor, available from: <http://www.mdconsult.com/das/patient> (2012)

- ❖ بررسی مایع مغزی نخاعی
- ❖ بررسی فشار داخل جمجمه
- ❖ نوار مغزی

درمان

درمان این بیماری بستگی به نوع سرطان، منطقه درگیر سلول‌های سرطانی، اندازه سلول‌های سرطانی، سن بیمار و وضعیت سلامتی بیمار دارد.

جراحی: تمام سلول‌های سرطانی را از سلول‌های سالم جدا کرده و برمی‌دارند.

پرتودرمانی: با استفاده از اشعه با انرژی زیاد، سلول‌های سرطانی را تخریب می‌کنند.

شیمی درمانی: با استفاده از مواد شیمیایی (داروها)، سلول‌های سرطانی تخریب می‌شوند.

در برخی مواقع نیز مجموعه‌ای از جراحی، پرتودرمانی و شیمی درمانی را به کار می‌برند.

برخی دیگر از درمان‌ها شامل:

❖ داروهای کورتیزونی برای کاهش تورم بافت مغز

❖ داروهای ضد تشنج برای کنترل حملات تشنج

❖ داروهای ضد درد

پیشگیری

- ❖ خانم‌ها باید پستان خود را مرتباً از نظر وجود توده بررسی کنند. زنان از ۴۰ سالگی به بعد باید سالیانه ماموگرافی انجام دهند